

MỘT SỐ GIẢI PHÁP ĐỂ THỰC HIỆN TỐT CHÍNH SÁCH ĐỐI VỚI NGƯỜI CÓ CÔNG Ở QUẢNG TRỊ THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

Ths. Trần Hữu Hòa
Khoa LLM-LN, TTHCM

Quan điểm Hồ Chí Minh về chính sách đối với người có công là sự kế thừa truyền thống tốt đẹp của dân tộc, thể hiện đạo lý “*uống nước nhớ nguồn*”, “*ăn quả nhớ người trồng cây*”. Kế thừa truyền thống dựng nước và giữ nước của dân tộc Việt Nam, dưới sự lãnh đạo của Đảng và Bác Hồ nhân dân ta đã nhất tề đứng dậy chiến đấu theo chân lý “không có gì quý hơn độc lập, tự do”. Dân tộc ta “thà hy sinh tất cả chứ nhất định không chịu mất nước, không chịu làm nô lệ”¹ chấp nhận những thử thách vượt qua biết bao gian khổ, hy sinh để giành độc lập, tự do, thống nhất Tổ quốc. Để có chiến thắng to lớn ấy, hàng triệu chiến sỹ, đồng bào ta đã hy sinh, hàng triệu người khác bị thương tật hoặc gánh chịu di họa của chiến tranh suốt phần còn lại của cuộc đời. Cả dân tộc Việt Nam sẽ ghi tạc công ơn những người đã dùng máu đào “tô thắm lá cờ Tổ quốc”. Ngay từ ngày thương binh toàn quốc đầu tiên (27-7-1947), Hồ Chủ tịch đã nêu rõ: “*Thương binh là những người đã hy sinh gia đình, hy sinh xương máu để bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ đồng bào... Vì vậy Tổ quốc và đồng bào phải biết ơn, phải giúp đỡ những người con*

anh dũng ấy”². Quan điểm của Hồ Chí Minh về trách nhiệm chăm sóc thương binh, gia đình liệt sỹ và người có công với cách mạng cũng là trách nhiệm và tình cảm của toàn dân đến với họ. Thấu hiểu sự hy sinh mất mát của hàng triệu người con của dân tộc, trước khi đi xa, Người còn dặn lại: “*Đối với những người dùng cảm hy sinh một phần xương máu của mình (cán bộ, binh sỹ, dân quân, du kích, thanh niên xung phong...) Đảng, Chính phủ và đồng bào tìm mọi cách làm cho họ có nơi ăn chốn ở yên ổn, đồng thời phải mở những lớp dạy nghề thích hợp với mỗi người để họ có thể dần dần tự lực cánh sinh*”³.

Để bù đắp một phần hy sinh mất mát của người có công, từ năm 1955, ngày thương binh toàn quốc được đổi thành Ngày thương binh - liệt sỹ để thể hiện đầy đủ hơn tình cảm của toàn Đảng, toàn dân đối với tất cả những người đã hy sinh một phần xương máu của mình cho Tổ quốc nở hoa độc lập, kết quả tự do. Cũng từ đó, hàng loạt chính sách chế độ đối với thương binh và gia đình liệt sỹ được ban hành.

Thực hiện lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh, hơn 67 năm qua, thực tiễn 10

¹ Hồ Chí Minh (2011) toàn tập, t4, tr11, Nxb CTQG

² Hồ Chí Minh (2011) toàn tập, t5, tr204, Nxb CTQG

³ Hồ Chí Minh (2011) toàn tập, t15, tr616, Nxb CTQG

NGHIÊN CỨU – TRAO ĐỔI

năm thực hiện trợ cấp ưu đãi đối với người có công. Hội nghị trung ương 5 khóa XI của Đảng đã nhấn mạnh: Chính sách tiền lương, hiểm xã hội và trợ cấp ưu đãi đối với người có công là vấn đề lớn, rất quan trọng và có phạm vi điều chỉnh rộng, tác động trực tiếp đến cuộc sống của người hưởng lương, người nghỉ hưu và người có công. Xác định đúng và làm tốt vấn đề này sẽ tạo được động lực phát triển kinh tế - xã hội.

Trong những năm qua, Quảng Trị đã thực hiện tốt chính sách đối với người có công. Theo thống kê, tính đến thời điểm hiện nay, toàn tỉnh có 22.380 người có công đang hưởng trợ cấp hàng tháng và hơn 113.000 người được hưởng chế độ ưu đãi một lần. Nhìn chung cuộc sống của các gia đình chính sách đã từng bước được thay đổi. Quảng Trị đã thực hiện chính sách, chế độ đối với người có công với cách mạng cho 70.324 đối tượng chính sách mới, gồm 2.847 thương binh và người hưởng chính sách thương binh (nâng tổng số thương binh và được hưởng chính sách thương binh của tỉnh lên đến 11.045 người), suy tôn 3.265 liệt sĩ (nâng tổng số liệt sĩ toàn tỉnh lên con số 18.858), xác nhận 233 người hoạt động cách mạng tiền khởi nghĩa, 254 lão thành cách mạng, 1375 bà mẹ việt nam anh hùng 724 người bị địch bắt tù đày; thẩm định hồ sơ và giải quyết chế độ trợ cấp cho 43.603 người có công giúp đỡ cách mạng, trong đó có 15.600 người đang hưởng trợ cấp hàng tháng; thực hiện trợ cấp cho 6.012 thân nhân người có công với cách mạng. Tổng số liệt sĩ trên địa bàn toàn tỉnh đến nay hơn 6 vạn, có tất cả 72 nghĩa trang liệt sĩ, trong đó có 2 nghĩa trang liệt sĩ Quốc gia.

Mặc dù Quảng Trị đã chăm lo đến đời sống người có công nhưng do tình hình chung về kinh tế của tỉnh cũng như chính

sách của Nhà nước đối với người có công có giới hạn, nên đa phần đời sống người có công là khó khăn và họ ít có thu nhập khác ngoài chính sách ưu đãi của nhà nước. Bởi vậy, để thực hiện tốt hơn chính sách đối với người có công Quảng Trị cần thực hiện những giải pháp sau đây:

Thứ nhất, tăng cường công tác tuyên truyền về chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước đối với người có công, truyền thống đấu tranh cách mạng của dân tộc và địa phương. Tập trung tuyên truyền chủ trương đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước đối với người có công, đặc biệt là những vấn đề đã được sửa đổi bổ sung để mọi người biết tham gia và giám sát, đảm bảo thực hiện đúng pháp luật; nêu cao trách nhiệm của cộng đồng, xã hội, huy động nguồn lực thực hiện các chương trình chăm sóc đối với người có công. Trong những năm tới cần phải quán triệt sâu rộng tinh thần nội dung chế độ chính sách đối với người có công trong cán bộ và nhân dân. Các cấp ủy Đảng, chính quyền và các ban ngành đoàn thể cần chú trọng tập trung triển khai, coi đây là nhiệm vụ chính trị của từng địa phương. Phải coi việc tuyên truyền không đơn thuần mang tính pháp lý mà còn thấm đượm tính nhân văn, để các nội dung đó đi vào cuộc sống nhân dân trước hết phải đẩy mạnh kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục đạo đức và giáo dục pháp luật. Đây chính là đặc thù của việc tuyên truyền pháp luật trong lĩnh vực người có công. Do vậy, cần coi trọng, đẩy mạnh hơn nữa công tác tuyên truyền, vận dụng giáo dục đạo đức, nhân nghĩa thủy chung, trách nhiệm xã hội cho mọi tầng lớp nhân dân, các tổ chức kinh tế, xã hội cùng tham gia. Giáo dục cho toàn dân thấy được sự phát triển kinh tế phải gắn với hoàn thiện nhân cách, công bằng xã hội, người có nghĩa vụ thực hiện chính sách

NGHIÊN CỨU – TRAO ĐỔI

ưu đãi đối với người có công phải lấy đó là niềm vinh dự, là trách nhiệm, không cho đó là hành động làm ơn.

Thứ hai, đẩy mạnh công tác xã hội hóa, huy động sự đóng góp, hỗ trợ của cộng đồng xã hội để thực hiện tốt chính sách đối với người có công. Thực hiện xã hội hóa công tác chăm sóc người có công; huy động sự đóng góp của toàn xã hội, cùng với Nhà nước để làm tốt công tác đền ơn đáp nghĩa là chủ trương đúng của Đảng và Nhà nước. Bởi vì, trong nền kinh tế thị trường, bên cạnh những mặt tích cực, vẫn còn những nhân tố tiêu cực, trong đó có khoảng cách phân tầng giàu nghèo, do đó ảnh hưởng không nhỏ đến đời sống của người có công. Thực tiễn những năm qua đã chứng minh nhờ có sự động viên và hỗ trợ to lớn của các tổ chức kinh tế, xã hội, của cộng đồng tạo điều kiện mà thương binh, gia đình liệt sỹ đã vượt lên cải thiện và ổn định cuộc sống, hàng vạn con thương binh, con liệt sỹ được nâng cao trình độ, có việc làm tăng thu nhập.

Thứ ba, thực hiện tốt công tác quản lý tài chính ưu đãi đối với người có công. Thực hiện tốt công tác quản lý tài chính với người có công là một trong những nhiệm vụ quan trọng trong việc thực hiện chính sách ưu đãi với người có công. Riêng tỉnh Quảng Trị, hàng năm, ngân sách Nhà nước chỉ trên 300 tỷ đồng trợ cấp và các hoạt động công tác thương binh, liệt sỹ, người có công mà chủ yếu là trợ cấp người có công. Đó là nguồn thu nhập có tác động mạnh mẽ đến đời sống vật chất của người có công. Công tác quản lý, chi trả, thực hiện chế độ tốt sẽ đảm bảo nguồn trợ cấp chi đúng, chi đủ và chi đến tay người có công. Để thực hiện tốt công tác quản lý tài chính ưu đãi người có công cần chú ý tới những nội dung sau: Phải lập kế hoạch cụ thể đi kiểm tra và theo dõi tình hình thực hiện dự toán theo tháng,

quý trong năm một cách thường xuyên để công tác lập dự toán sát đúng với tình hình thực tế, đảm bảo công tác lập dự toán ngân sách đúng tiến độ quy định. Tham mưu lãnh đạo ban hành quy chế phối hợp giữa các ban ngành, phân công công việc, nhiệm vụ cụ thể chi tiết từng phòng, ban, đơn vị cấp dưới để công tác dự báo biến động về đối tượng hưởng trợ cấp hàng tháng, người bị nhiễm chất độc hoá học, chế độ ưu đãi học sinh, sinh viên đảm bảo kịp thời trong công tác điều chỉnh dự toán ngân sách.

Thứ tư, thực hiện tốt hơn chính sách, chế độ ưu đãi người có công, gia đình có công. Chính sách ưu đãi đối với người có công là một hệ thống chính sách quan trọng, có ý nghĩa chính trị to lớn, là công cụ của Đảng và Nhà nước nhằm ghi nhận công lao sự hy sinh của những người có công. Phản ánh trách nhiệm của Nhà nước, cộng đồng xã hội, thể hiện sự đãi ngộ đặc biệt về đời sống vật chất, văn hóa, tinh thần đối với những người có công với đất nước, nhằm đạt mục tiêu góp phần bảo đảm công bằng xã hội trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở nước ta. Chương trình chăm sóc người có công là chương trình tổng hợp: Nhà nước cùng cộng đồng chăm lo, bản thân đối tượng tự vươn lên.

Trong những năm qua, việc thực hiện chính sách đãi ngộ của Đảng và Nhà nước đối với người có công ở Quảng Trị, còn nhiều khó khăn, do điểm xuất phát thấp, song, Đảng bộ và chính quyền các cấp ở tỉnh Quảng Trị đã xác định đây là một nhiệm vụ chính trị trọng tâm thương xuyên và có những nỗ lực rất lớn trong việc quán triệt tổ chức vận dụng, xây dựng những cơ chế chính sách như hỗ trợ cải thiện nhà ở, giải quyết việc làm, hỗ trợ đào tạo – dạy nghề cùng nhiều chính sách khác đã có những kết quả khá tốt góp phần đảm bảo,

NGHIÊN CỨU – TRAO ĐỔI

cải thiện và nâng cao một bước đời sống về vật chất và tinh thần đối với người có công.

Thứ năm, đẩy mạnh hơn nữa sự hoạt động của hệ thống chính trị Quảng Trị thực hiện chính sách người có công. Quảng Trị có đối tượng người có công tương đối nhiều, điều kiện kinh tế, xã hội chưa cao, để đảm bảo tiếp tục thực hiện tốt chính sách ưu đãi đối với người có công trong thời gian tới, góp phần nâng cao đời sống vật chất và tinh thần đối với người có công, một mặt, phải quán triệt và triển khai đầy đủ và kịp thời các chủ trương chính sách ưu đãi của Đảng và Nhà nước đối với người có công, phải tăng cường sự lãnh đạo của Tỉnh ủy, sự điều hành của Ủy ban nhân dân đối với công tác ưu đãi xã hội đối với người có công, thực hiện phương châm Đảng lãnh đạo tuyệt đối và toàn diện, đối với công tác thương binh, liệt sỹ, người có công. Trên cơ sở Nghị quyết Đại hội tỉnh Đảng bộ lần thứ XV nhiệm kỳ 2010 - 2015 và quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội, trong phương hướng và nhiệm vụ của mình các cấp đảng phải xây dựng nghị quyết, có chương trình lãnh đạo cụ thể, định hướng đề chính quyền, mặt trận và các đoàn thể triển khai thực hiện. Xây dựng và củng cố bộ máy tổ chức, cán bộ làm công tác chính sách người có công vừa có tâm vừa có tầm. Đồng thời, đảm bảo chính sách, đặc biệt là chính sách đối với đội ngũ cán bộ làm công tác chính sách ở cơ sở như trợ cấp, thù lao để họ yên tâm công tác, nêu cao tinh thần trách nhiệm thực thi công vụ. Thực trạng hiện nay, đội ngũ cán bộ làm công tác chính sách có công, tuy có phẩm chất chính trị, phẩm chất đạo đức tốt, nhiệt tình công tác, tận tụy với công việc nhưng đa số cán bộ lao động thương binh và xã hội nhất là ở cấp xã chưa được qua trường lớp đào tạo cơ bản, thường xuyên thay đổi, điều chuyển

công tác, làm cho công tác quản lý kém, theo dõi không thường xuyên liên tục, không nắm được chủ trương chính sách đối với người có công dẫn đến hiệu quả thực hiện công tác này không cao. Để đáp ứng với yêu cầu nhiệm vụ công tác chính sách trong tình hình mới, bố trí sắp xếp lại đội ngũ cán bộ, yêu cầu cán bộ phụ trách công tác lao động thương binh và xã hội phải có tâm huyết, có năng lực công tác, có uy tín đối với người có công, kiện toàn bộ máy tổ chức cán bộ nghiệp vụ, thường xuyên bồi dưỡng phẩm chất chính trị, chuyên môn nghiệp vụ cho người làm công tác chính sách đối với người có công đảm bảo vừa có tài vừa có đức, để đảm bảo tốt việc thực hiện chính sách đối với người có công.

Trong công cuộc đổi mới, phát triển nền kinh tế thị trường, còn có những thay đổi về đời sống cũng như nhu cầu, sự chênh lệch giàu nghèo, bởi vậy vấn đề chính sách đối với người có công cần phải làm tốt hơn. Muốn vậy, Đảng bộ và chính quyền nhân dân tỉnh Quảng Trị quán triệt sâu sắc quan điểm của Hồ Chí Minh về chính sách đối với người có công, cần phải tập trung phát triển kinh tế - xã hội, tạo điều kiện nâng cao mức sống nhân dân nói chung, trong đó có người có công. Đi đôi với việc thực hiện các chính sách ưu đãi của Nhà nước, tỉnh cần thực hiện tốt những giải pháp nêu trên nhằm thực hiện tốt hơn chính sách đối với người có công, để họ có thu nhập, ổn định cuộc sống trong thời gian trước mắt và trong thời gian tới, đó là giải pháp lâu dài, bền vững đảm bảo cho người có công có cuộc sống ổn định. Góp phần vào công cuộc đổi mới và phát triển đất nước đi đến thành công./.